

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

FRANCISCI|| XAVERII EPISTOLA-||RVM LIBRI|| QVATVOR||

Francisco <de Javier>

Mogvntiæ, 1600

VD16 J 197

M. Simoni Roderico in Lusitaniam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43721

*M. Simoni Roderico in Lusitaniam.**Epist. V.**Gratia & caritas Christi D. N. &c.*

MANDO tibi frater carissime, vt pro tuo
 Merga IESVM amore mittas huc ali-
 quot è nostra Societate concionatores. Hu-
 iuscemodi enim hominib⁹ maxime opus est
 in India. Ex omnibus, quos misisti nuper,
 neminem adhuc vidi præter Ioannem Bei-
 ram, P. Riberum, Nicolaumque Laicum,
 qui sunt in Moluco, & Adamum Franciscū,
 qui est Cocini. Percontanti mihi de cæteris,
 responsum est, inter eos idoneum concioni-
 bus habendis esse neminem. Illud quoque
 te per Deum obtestor, vt delectum habeas
 eorum, quos huc submittendos putes ad cõ-
 uersionem Ethnicorum. Probateꝝ probitatis
 ac spectatæ virtutis viros deligas necesse est,
 qui scilicet aliquot annorum spatio retule-
 rint multas egregiasque de seipsis victorias,
 Eosdem autem non infirmos, sed validos es-
 se oportebit, Indici enim labores non animi
 solum virtutem, sed corporis etiam vires de-
 siderant, Nimirum magnam Rex à DEO ini-
 ret gratiam, si in Indiam mitteret Concio-
 natores è nostra Societate quamplurimos,
 adeò Indorum gens vniuersa rudis est & im-
 perita. Hęc ad te scribo pro vsu, quem horum
 locorū iam habeo. Quod si forte Christianæ

religionis propagatio in Ethnicorum regnis magnas habere videtur difficultates, caue propterea ab incepto deterrearis, prima quippe ac potissima difficultas in nobis est. Itaque nostros homines primum, deinde Ethnicos curandos censeo. Quæso te in annum proximum elabora, quantum potes, per DEVM, vt concionatores habeamus idoneos. De rebus Indicis nihil ad te scribo, quod Malaca in Indiam redij octo ab hinc diebus; neque dum quicquam fere de iis cognoui: quæ autem cognoui, eiusmodi sunt vt cognosse pœniteat. Comites mei, vt opinor, de hisce rebus omnibus ad te perscribunt. Quos è Societate ad Ethnicorum conuersionem destinabis, tales esse debent, vt tuto vel comitati, vel soli mittantur quocunque opus sit, siue in Molucum, siue in Sinas, siue in Iaponiam, siue in Regnum Peguanum, siue aliò. Apud quamuis harum gentium homines etiam non litteratissimi, modo egregia virtute præditi, egregiam DEO nauare operam possunt.

Vnum est, de quo pro suis plurimis ac maximis erga Societatem nostram promeritis Regem Lusitanie admonitum velim, cuius præcipue interest, suorum primum, deinde Ethnicorum, qui in eius ditione sunt, salutem consulere. Exopto inquam, vt Rex
tum

tum diuini cultus gratia, tum vero ad animū suum religione exoluendum, omnibus Indiæ oppidis, quæ Lusitanis tenentur præsi- diis, concionatores siue ex nostris homini- bus, siue ex Franciscanis, siue ex Dominica- nis idoneos cogat, qui cæteris expediti cu- ris, ac soluti, Dominicis ac festis diebus an- temeridiano tempore de Euangelio verba faciant ad Lusitanos; pomeridiano vero eor- um seruis & ancillis, indigenisque Neophy- tis capita explanent fidei. Semel etiam in hebdomada apud Lusitanorum vxores, ac liberos de Symboli articulis, de sacramentis Confessionis, & Communionis sermonem habeant. Vsu enim didici quantopere ea in- stitutio sit his locis necessaria.

Si Regem à meis fidelissimis, atq; aman- tissimis consiliis non abhorreere arbitrarer, saluberrimum ei darem consilium, vt quo- tidie per quadrantem horæ diuinam illam sententiam meditando: *Quid prodest homini si vniuersum mundum lucretur, anima vero suæ de- rrimementum patiatur?* germanam eius intelli- gentiam à DEO peteret, cum sensu animi interiore coniunctam, & simul suarum pre- cationū omnium illam vellet esse clausulā.

Quid prodest homini si vniuersum mundū lucretur, & quæ sequuntur. Tempus iā est hunc Regi errorem eripiendi, quoniam propius, quam ipse existimat, abest hora, qua illū Rex Regū,

*Vaticina-
tio Sideris
Rex enim
paulo post
obit.*

G 4 & Domi-

& Dominus dominantium ad rationē reddendam euocaturus est illud intonans. *Redde rationem villicationis tuæ.* Quare effice, vt mittat necessaria ad fidei propagationem auxilia in Indiam.

Vna mihi omnino via ac ratio, pro vsu, quem habeo, viderur esse religionis in India propagandæ, vt Rex omnibus Indiæ Prætoribus edicto denuntiet, se nulli tam confidere in India, quam iis, qui Christianæ religionis fines omni ope proferre nituntur. Quocirca mandare se atq; imperare, vt Ceylanū Insulā ad Christi fidem adducendam, Neophytorū numerū in Comorino Promōtorio augendum curent sedulo. Proinde viros religiosos conquirant vndique, & nostræ Societatis hominibus, itemque cæteris quibus visum erit, ad diuini cultus amplificationem vtantur. Quod si forte in hoc genere Prætores negligentes se præbuerint, ac socordes; terrorem eis incutiat ac iureiurando confirmet (magnam enim inibit à DEO gratiam iurando, maiorem etiam eo quod iurarit, exequendo) nisi animum ipsius religionē exoluerint, re Christiana in India quam maxime propagata, simul atque Olyssipponem reuerterint, eorum socordiā publicatione bonorum, & diuturno carcere multaturum. Id si Rex edicet Prætoribus, & simul edicti contemptores seuerè acci-

accipiet; certe plerique DEO iuuante, conferent se ad CHRISTI fidem. Sin minus, nihil admodū proficietur. Habes super hac re quid sentiam. cætera taceo, hoc vnum dico, si fiet quod fieri expeto; ab iniuriis ac direptionibus vindicabuntur miseri Neophyti: cæteri haud ægre ad CHRISTI Domini ouile compellentur. Nam in Christiana fide propaganda, si Regis, aut Prætoris desit auctoritas, profecto opera luditur. Crede mihi affirmanti, & plusquam satis erat, experto. Cur ita accidat, scio. sed dicere non est necesse. Duo cupio videre in India, primum Prætores ea, quam dixi lege deuinctos, deinde in omnibus Lusitanorum præsidiis probos concionatores. Vtraque res scilicet tum Goæ, tum in reliqua India rem Christianam mirifice adiuuaret. IESVS Dominus noster nos perpetuo tueatur. Amen. XIII. Kal. Febru. Cocini.

Societati Romam. Epist. VI.

Gratia, & caritas Christi D. N. &c.

ANNO post CHRISTVM natum M.D. XLVIII. scripsi ad vos pluribus verbis de insulis Molucis, quæ absunt à Malacaleucas LX. In insula Amboino, vbi Rex Lusitaniæ præsidium habet, frequentes habitant Lusitani, qui Molucas insulas obtinent omnium aromatum feracissimas. Quippe cla-

G 5 uus,